

Přeplatky sociál. zabezpečení a zdravotního pojištění

S účinností od počátku roku 2008 byl v souvislosti s reformou veřejných financí do zákonů o pojistném na sociální zabezpečení a o pojistném na zdravotní pojištění zaveden institut maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného (dále „maximální vyměřovací základ“). Výše maximálního vyměřovacího základu, vycházejícího z průměrné mzdy, se stanovuje na celý kalendářní rok. Na rozdíl od roků 2008 a 2009, kdy maximální vyměřovací základ vycházel ze 48násobku průměrné mzdy (1 034 880 Kč pro rok 2008 a 1 130 640 Kč pro rok 2009), je pro rok 2010 toto maximum stanoveno ve výši 72násobku průměrné mzdy (1 707 048 Kč).

Zaměstnavatelé jsou tak povinni odvádět za své zaměstnance pojistné pouze do chvíle, než vyměřovací základ (příjem) konkrétního zaměstnance v kalendářním roce dosáhne právě výše maximálního vyměřovacího základu. Od tohoto okamžiku se již žádné pojistné za něj odvádět nemusí. Toto ovšem platí pouze v situacích, kdy zaměstnanec nezmění v průběhu kalendářního roku svého zaměstnavatele. V opačném případě, tj. pokud zaměstnanec změnil během roku zaměstnavatele, může být pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění odvedeno i z příjmů přesahujících v součtu maximální vyměřovací základ. Vyměřovací základ se totiž během roku posuzuje u jednotlivých zaměstnavatelů odděleně. Zákon však dává zaměstnanci (nikoli zaměstnavateli) možnost požádat o vrácení pojistného, které v průběhu roku zaplatil z příjmů přesahujících maximální vyměřovací základ. Tím je zajištěno, že každý zaměstnanec zaplatí na pojistném maximálně částku 11 % z maximálního vyměřovacího základu.

Přeplatek na pojistném vrátí příslušná okresní správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovna na základě písemné žádosti zaměstnance. Povinnou přílohou žádosti je potvrzení zaměstnavatele (zaměstnavatelů) o úhrnu vyměřovacích základů, z nichž bylo pojistné v průběhu kalendářního roku odvedeno. Toto

potvrzení je zaměstnavatel povinen ze zákona vystavit zaměstnanci do osmi dnů od požádání. Zaměstnanec má nárok požádat o vrácení přeplatku do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž přeplatek vznikl. Přestože je lhůta pro podání žádosti o vrácení přeplatku poměrně dlouhá, je v zájmu každého zaměstnance, jestli přeplatek vznikl, požádat o vrácení přeplatku co nejdříve. Zaměstnanci se v této záležitosti často obrací s žádostí o radu na své zaměstnavatele, příp. mzdové účetní.

Pro účely vrácení přeplatku na zdravotní pojištění je třeba vyplnit předepsaný formulář. Naopak pro účely vrácení přeplatku na sociálním zabezpečení formulář předepsán není.

Příklad: Hrubý příjem zaměstnance činí od ledna 2010 částku 400 tisíc Kč.

K 1. 7. 2010 změni zaměstnavatele, u kterého bude dosahovat příjmu 300 tisíc Kč.

Ani jeden zaměstnavatel nebere ohled na výši případných dalších příjmů u jiného zaměstnavatele. V prvním pololetí roku 2010 odvádí zaměstnavatel pojistné v měsících lednu až dubnu z vyměřovacího základu 400 tisíc Kč, v květnu pak činí vyměřovací základ zaměstnance 107 048 Kč, v červnu pak 0 Kč. Zaměstnavatel, u něhož bude zaměstnanec pracovat od července, bude platit pojistné z vyměřovacího základu 300 tisíc Kč v měsících červenci až listopadu. V prosinci bude vyměřovací základ činit 207 048 Kč. V každém z těchto měsíců bude zaměstnanec vykazován na Přehledu o platbě pojistného a zdravotní pojištění zaměstnavatele. Na základě takto placeného pojistného vznikne zaměstnanci přeplatek na pojistném na zdravotní pojištění v částce 76 818 Kč (4,5 % z maximálního vyměřovacího základu 1 707 048 Kč) a na sociálním zabezpečení 110 958 Kč (6,5 % z maximálního vyměřovacího základu 1 707 048 Kč).

Ing. Kateřina Klauzová
klauzova@fucik.cz

DAŇOVÝ KALENDAŘ – DUBEN

15. 4.

Daň silniční: záloha za 1. čtvrtletí 2010

20. 4.

Pojistné: splatnost zálohy na pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění OSVČ za březen 2010 (splatnost od 1. do 20. dne)

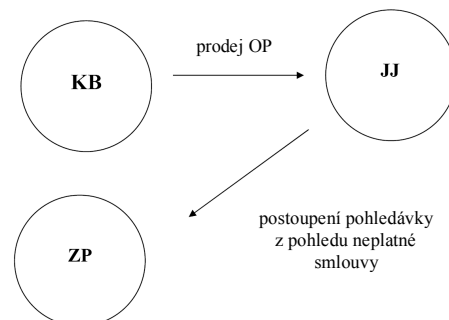
Daň z příjmů: měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

KRÁTCE

Neplatná smlouva o prodeji obchodního podílu a náhrada škody vzniklé společníkovi

Plnění přijatá z titulu neplatné smlouvy o převodu obchodního podílu je obchodním závazkovým vztahem a právo na vydání bezdůvodného obohacení vzniklé z titulu neplatné smlouvy se promlčuje ve čtyřleté promlčecí době podle ustanovení § 397 obchodního zákoníku. K přijetí tohoto závěru postačí předchozí úsudek, že obchodní závazkový vztah by jinak založil onen neplatný právní úkon. Dovolatel namítl, že se jedná o vztah podle občanského zákoníku, který se promlčuje po třileté promlčecí lhůtě.

Společník není oprávněn žalovat statutární orgán přímo o náhradu škody, která mu vznikla v důsledku způsobení škody společností. Pokud mu vznikla škoda, vznikla mu z titulu vlastnictví podílu na společnosti, a domáhat se této škody musí vůči statutárnímu orgánu sama společnost. Uvedený příklad je jak ze života a pro lepší představu ho znázorníme na následujícím obrázku:

V roce 2001 byl na základě prodejní smlouvy převeden obchodní podíl na společnost s ručením omezeným. Vzhledem k tomu, že společenská smlouva nepřipouštěla prodej obchodního podílu osobě stojící mimo společnost, soud rozhodl, že smlouva o převodu obchodního podílu je absolutně neplatná. Plnění uskutečněné na základě takovéto

(Pokračování na stránce 2)

RETAILOVÉ BANKOVNICTVÍ 2010

konference pro sektor finančních služeb

www.smithnovak.com

21. duben 2010 Hotel Yasmin, Praha

Novela zákona o spotřebních daních

Od 1. 4. 2010 je účinná novela zákona o spotřebních daních, která má za úkol především upravit český právní řád tak, aby byla plně implementována nová Směrnice Rady 2008/118/ES, kterou je Česká republika vázána. Novela vytváří právní základ pro fungování elektronického kontrolního systému na intrakomunitární dopravu výrobků podléhajících spotřební dani (dále „vybraných výrobků“). Dále také zahrnuje změny jednotlivých ustanovení u spotřební daně z piva vyplývající z praktických zkušeností daňových subjektů a správce daně.

Elektronické podávání průvodních dokladů

Novela se týká podnikatelských subjektů dopravujících vybrané výrobky v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně mezi členskými státy Evropské unie i v rámci ČR. Směrnice zavádí elektronický kontrolní systém, tzv. EMCS (*Excise Movement and Control System*).

Systém EMCS vznikl především za účelem boje proti podvodům v oblasti spotřebních daní. Jeho podstatou je nahrazení dosud používaných papírových průvodních dokladů elektronickými průvodními doklady. Tím by mělo dojít k zabezpečení lepší kontroly a řízení dopravy vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci EU. Bezpečnost bude zajištěna na straně ekonomických subjektů zaručeným elektronickým podpisem.

Strukturu a obsah elektronického průvodního dokladu stanoví prováděcí nařízení Evropské komise, které bude přímo aplikovatelné.

Novinky ve výpočtu spotřební daně z piva

Část novely, která upravuje spotřební daně z piva, se dotýká výrobců piva. Zohledňuje skutečnost, že v technologii výroby piva se v praxi ve stále větší míře využívají i takové dílčí technologické principy, které současně znění zákona zcela přesně nepostihuje, a zvyšuje tak právní jistotu poplatníků. Zákon po novele tyto skutečnosti respektuje a zohledňuje je úpravou některých ustanovení tak, aby se odstranily možné odchylky mezi praxí a rigorózním výkladem zákona. Jedná se tedy o technickou úpravu zákona, která umožňuje určit procentní podíl extraktu původní mladiny u piva vyráběného novou metodou, který je důležitý pro správné určení výše spotřební daně. Úprava zákona se promítne také do vyhlášky o stanovení vzorce pro výpočet extraktu původní mladiny.

Sazby daně z piva

Naopak Senátem navrhované snížení daně z piva Poslanecká sněmovna přehlasovala, sazby daně z piva tak zůstávají na úrovni platné k 1. 1. letošního roku.

Eva Nevečeřalová

neveceralova@fucik.cz

Sankce za pozdní úhradu daní – úrok z prodlení

Současný stav

Úrok z prodlení za pozdní zaplacení daně je legislativně upraven v zákoně o správě daní a poplatků (zákon č. 337/1992 Sb.). V současné době musí být tedy splatná daň zaplacená nejpozději v den její splatnosti a tato částka musí být v den její splatnosti správci daně připsána.

Pokud je daňový dlužník v prodlení, vzniká mu povinnost uhradit úrok z prodlení, a to za každý den prodlení počínaje dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně, a to ode dne původního dne splatnosti (§ 63 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků).

Výše úroku z prodlení je limitována:

a) částkou – předepisuje se pouze, přesáhne-li částka 200 Kč (u jedné daně a u jednoho správce za jedno zdaňovací období nebo za jeden kalendářní rok u jednorázových daní), a
b) dobou – úrok z prodlení se uplatní nejdéle za 5 let prodlení.

Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšenou o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.

Pro daňový subjekt je při předepsání úroku z prodlení za pozdní úhradu daně možnou alternativou požádat správce daně o prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti (§ 55a odst. 1 zákona o správě daní a poplatků).

Pro podání těchto žádostí o prominutí příslušenství daně vydalo Ministerstvo financí pokyn D-319, který byl z důvodu úpravy v placení daní (připsáním na účet správce daně) nahrazen pokynem D-330. Na základě změny, k níž došlo od 1. 11. 2009, při placení daní (úhrada daně dnem připsání částky na účet správce daně) v bodu 12a pokyn uvádí důvody, při jejichž naplnění lze usuzovat na naplnění zákonného důvodu tvrdosti podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků.

„Směřuje-li dlužník platbu na příslušný účet správce daně (bezhotovostně či složenkou prostřednictvím České pošty) a dojde ke zpoždění platby maximálně o čtyři pracovní dny včetně po dni zákonné splatnosti daně.“

Za splnění dalších podmínek uvedených v tomto pokynu (pokyn D-330) uvedených v článku II. pod písmenem A bodů 1–6 lze tedy správce daně o prominutí požádat.

Stav po 1. 1. 2011

S účinností od 1. 1. 2011 bude zákon o správě daní a poplatků nahrazen novým zákonem, a to Daňovým řádem.

Pozdní úhradu daně bude Daňový řád ošetřovat ustanovením § 252.

V definici prodlení se splatnou daní nedojde v Daňovém řádu k žádné podstatné změně.

(Pokračování na stránce 3)

(Pokračování ze stránky 1)

smlouvy je bezdůvodným obohacením a je nutné jej vrátit. Problém daného obchodního podílu však spočívá v tom, že JJ vystupoval od roku 2001 do roku 2006 jako společník a zároveň jako jednatel společnosti, přičemž i podle KB vyváděl ze společnosti majetek a tím zmenšoval vlastní kapitál společnosti, čímž úmyslně znehodnotil obchodní podíl ve společnosti. JJ postoupil pohledávku z titulu povinnosti vrácení bezdůvodného obohacení z neplatné kupní smlouvy dále na ZP, který je pak účastníkem soudního sporu ve vztahu ke KB.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí dovodil, že společníci nemají proti jednateři samostatný nárok na náhradu újmy vzniklé v důsledku způsobení škody na majetku společnosti ze strany statutárního orgánu. Odstranění této újmy se společníci mohou domoci pouze tím, že uplatní jménem společnosti nárok na náhradu vzniklé škody. Nemohou tedy započíst svůj závazek z titulu bezdůvodného obohacení přijatého na základě neplatné smlouvy o převodu obchodního podílu na pohledávku z titulu náhrady škody uplatněné vůči jednateři, neboť toto není jejich pohledávka, ale pohledávka vzniklá společností.

Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Cdo 3663/2008.

Ing. Ivan Fučík

ff@fucik.cz

Dovoz zboží ze třetích zemí na Slovensko

Slovenský zákon č. 222/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty (dále jen zákon o DPH SK), upravuje dovoz zboží ze třetích zemí na Slovensko v ustanovení § 12.

Toto ustanovení jednak definuje, co se dovozem zboží rozumí (vstup zboží z území třetích zemí na území Evropského společenství), a legislativně se na něj vztahují ustanovení celních předpisů.

Osobou povinnou platit daň je podle ustanovení § 69 odst. 8 zákona o DPH SK osoba, která je dlužníkem podle celních předpisů, nebo příjemce zboží, který je při dovozu zboží dlužníkem, podle celních předpisů zahraniční osoba, která je držitelem jednotného povolení podle zvláštního předpisu (čl. 496 Nařízení komise – EHS, č. 2454/93) vydaným celním orgánem jiného členského státu, a tento dlužník nepoužije dovezené zboží pro účely svého podnikání.

Správu daně v tomto případě na Slovensku vykonává celní úřad (§ 1a zákona o správě daní a poplatků).

Na rozdíl od České republiky se DPH hradí na Slovensku celníkům, což je nevýhodné z hlediska cash-flow.

Nárok na odpočet při dovozu může slovenský plátc DPH uplatnit, pokud má dovozní doklad potvrzený celním orgánem a je v něm slovenský plátc DPH uveden jako příjemce nebo dovozce.

Jan Tahal

tahal@fucik.cz

(Pokračování ze stránky 2)

Změna však nastane v uplatňování úroku z prodlení (§ 252 odst. 2 Daňového řádu).

Nově vznikne povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, a to počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti. Jak uvádí důvodová zpráva k Daňovému řádu, uplatňuje se tato pětidenní lhůta s ohledem na čas potřebný na převod prostředků mezi platebními institucemi. Dále důvodová

zpráva uvádí, že daň má být sice zaplacená posledním dnem lhůty (připsáním na účet správce daně), ale že se předpokládá odesílání prostředků až posledním dnem lhůty. Tato nová lhůta má přinést omezení zbytečné administrativy a zvýšený komfort pro daňové subjekty.

Jan Tahal

tahal@fucik.cz

Nelegální práce v České republice

V tomto čísle Finančního Managementu vás chceme krátce informovat o stále aktuálnějším tématu, a to o nelegální práci, která je bohužel součástí našeho ekonomického prostředí.

Velmi často se dozvídáme z různých médií (např. noviny, televize, rozhlas), že kontrolní orgán, a nejen on, zjistil další případ zaměstnávání pracovníků nelegálně, tzv. na černo. „Práce na černo“ ohrožuje ekonomiku, snižuje počet pracovních míst pro ty, kteří chtějí pracovat a ucházejí se o práci. V současné době ekonomické recese je tento jev tím víc znepokojující. Často se můžeme setkat s obhajobou zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají pracovníky tímto způsobem, že v době hospodářské krize chtějí snížit náklady na pracovní sílu.

Podle statistických čísel v prvním pololetí roku 2009 úřad práce zkontroloval více než 14 tisíc cizinců. Odhaleno bylo přes 2000 nelegálně zaměstnaných pracovníků. Toto číslo je však pouze „kapkou v moři“, neboť odborná veřejnost odhaduje, že tímto způsobem může pracovat až 200 tisíc cizinců a až půl milionů Čechů. Takto „zaměstnaní“ lidé připravují stát ročně o miliardy korun.

V souvislosti s touto problematikou bychom si měli vymezit pojem „nelegální práce“. Tento pojem je definován v našem právním řádu až od roku 2004, kdy byla do § 5 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., zákona o zaměstnanosti (dále jen ZoZ) vložena definice, která stanovuje, že „o nelegální práci se jedná, pokud fyzická osoba nevykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy, nejde-li o osobu uvedenou v manželce nebo dítě této fyzické osoby; nebo pokud fyzická osoba-cizinec vykonává práci v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno, nebo v rozporu s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání ve zvláštních případech (dále jen zelená karta) nebo bez zelené karty, je-li podle tohoto zákona vyžadována“.

ZoZ definuje pojem zelená karta, která představuje nový druh povolení k dlouhodobému pobytu cizinců a v budoucnu by měla odlehčit administrativě díky charakteru „dva v jednom“, neboť zelená karta bude současně povolením k zaměstnání a povolením k pobytu cizince na území České republiky.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jen ZP) v souvislosti s nelegální prací definuje obsah a znaky závislé práce. Občan pracující u společnosti v rámci závislé práce musí mít uzavřenou pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce. Ustanovení v ZP nevylučují možnost, aby za-

městnavatel uzavíral s občanem, případně se svým zaměstnancem, tzv. obchodněprávní smlouvu. Jedná se o případy, kdy občan bude určitou činnost pro zaměstnavatele vykonávat na základě živnostenského oprávnění jako osoba samostatně výdělečně činná, nebo ji bude vykonávat bez tohoto oprávnění, ale se znaky podnikání. Definice podnikání je obsažena v obchodním a živnostenském zákoně, který chápe podnikání jako činnost vykonávanou samostatně, soustavně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.

Může ovšem nastat situace (a často se v praktickém životě objevuje), že je pracovní činnost vykonávána na základě živnostenského oprávnění, ale přitom dotyčná osoba pracuje u zaměstnavatele (na jeho pracovišti) a má další znaky závislé práce. V takovém případě hovoříme o zastřeném pracovněprávním vztahu. Při zjištění této skutečnosti finančním úřadem v rámci kontroly, může dojít ze strany správce daně k dodatečnému zdanění daného příjmu.

Kontrolní činností možnosti zaměstnávání nelegálních pracovníků je podle ZoZ oprávněn úřad práce a celní úřad s tím, že úřad práce má širší kontrolní působnost. Úřad práce má mimo jiné oprávnění při kontrolní činnosti vyžadovat předložení osvědčení totožnosti a související pracovní dokumentace od osob, které se vyskytují na pracovišti kontrolované osoby. Celní úřady kontrolují především zaměstnávání cizinců, nemůžou ukládat pokuty a své zjištění (výsledky kontrolní činnosti) dávají k dispozici úřadům práce.

Závěrem bychom chtěli uvést sankce, které mohou udělit kontrolní orgány. Výše postihu se odvíjí od druhu přestupku, který byl učiněn. Novela ZoZ, která je účinná od 1. 1. 2009, přinesla poměrně výrazné zvýšení sankce fyzické osobě za výkon nelegální práce i fyzické a právnické osobě za umožnění výkonu nelegální práce, a to až do částky 5 milionů korun. Současně je podle novely trestního zákoníku od 1. 1. 2010 neoprávněné zaměstnávání trestným činem.

Z výše uvedeného je možné konstatovat, že nelegální práce nebo „práce na černo“ oslabuje trh práce, a tím nepříznivě ovlivňuje naši ekonomiku. Zároveň je nutné poznamenat, že tato problematika je nedílnou součástí současného „pracovního života“.

Ing. Petra Čechová

cechova@fucik.cz

Zdroj: časopis Účetnictví

Newsletter Finanční Management vydává Economia, a.s.,
ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou

Firma Fučík & partneři s vámi ráda projedná otázky a záležitosti vyplývající z informací obsažených v newsletteru FM. Naše informace jsou všeobecné a nemohou nahradit příslušná odborná poradenství.

DPH ze zaměstnaneckých benefitů

Návrh novely zákona o DPH, kterým má být vypuštěno ustanovení o základu daně na úrovni ceny obvyklé u plnění plátce ve prospěch zaměstnanců a jiných osob v pracovněprávním vztahu, má pohnutý osud. Po zamítavém stanovisku Senátu byl vrácen k projednání Poslanecké sněmovně. Ta návrh opětovně podpořila. Prezident zákon nepodepsal a vrátil jej zpět k projednání Poslanecké sněmovně.

Projednání je zařazeno na program schůze, která začíná 13. 4.

Nepřiznané příjmy a majetky

Ministerstvo financí vydalo tiskovou zprávu k analýze dobrovolného splnění daňových povinností souvisejících s nepřiznanými zdanitelnými příjmy a majetkem.

Výsledkem diskuse je doporučení řešení bez

speciální legislativní úpravy, pouze s využitím platného legislativního rámce, včetně nově uzavíraných dohod o výměně informací v daňových záležitostech. Významnou změnou, která by měla zvýšit motivaci daňových subjektů k dobrovolnému plnění daňových povinností, je i úprava obsažená v novém daňovém řádu, který nabude účinnosti k 1. 1. 2011.

„Nově totiž bude možno stanovit daň i po uplynutí lhůty pro stanovení daně v souvislosti s odhaleným daňovým trestným činem,“ uvedl ministr financí Eduard Janota. Zároveň však nový zákon umožní i po této lhůtě daňovému subjektu dodatečně napravit své pochybení a dobrovolně přiznat daň za účelem naplnění podmínek pro zánik trestnosti v důsledku účinné litosti. „Současný zákon o správě daní a poplatků toto po uplynutí lhůty neumožňuje, čímž omezuje daňové subjekty v možnosti domáhat se účinné litosti,“ dodal Janota.

MF současně zahájilo jednání s vybranými státy (tzv. daňové ráje) o uzavření dohod o výměně informací v daňových záležitostech. Tyto dohody poskytnou tuzemským správcům daně další účinný nástroj, na jehož základě lze prověřit, zda příjem nebo majetek českých daňových subjektů umístěný v zahraničí byl řádně zdaněn. Cílem je i zajištění možnosti přístupu správců daně k informacím o bankovních účtech.

(Pokračování na stránce 4)

Účtování o dohadných položkách při pojistné události

Dohadné položky jsou stále aktuálním tématem, proto v tomto článku uvádíme jedno zajímavé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) ze dne 18. 12. 2008, čj. 2 Afs 101/2008 – 143, které řešilo účtování dohadné položky aktivní (náhrada od pojišťovny) v případě, kdy nebyla pojistná událost pojišťovnou uzavřena.

V rámci daňové kontroly, za zdaňovací období roku 2002, byla daňovému subjektu doměřena daň ve výši 34 mil. Kč. Daň byla doměřena na základě zjištění, že daňový subjekt účtoval o nákladech vynaložených v souvislosti s odstraněním havárie, k níž došlo v listopadu 2002, avšak o očekávané náhradě škody od pojišťovny účtováno nebylo. Daňový subjekt tuto skutečnost argumentoval tím, že k naplnění podmínek pojistné smlouvy existovaly pochybnosti k pojistnému plnění z důvodu tzv.

výluk uvedených ve smlouvě, které by zcela nebo zčásti vylučovaly jeho nárok na pojistné plnění. Příčinou této situace byla skutečnost, že při opravě se střecha zřítila, čímž mohla být podle daňového subjektu naplněna některá z výluk pojistné smlouvy. K rozvahovému dni, tj. k 31. 12. 2002, existovala nejistota, zda k pojistnému plnění dojde, k tomuto datu nebylo ukončeno šetření Policie ČR, jehož výsledky mohly pojistné plnění vyloučit. Na základě této skutečnosti byly výnosy z pojistného plnění zaúčtovány až v roce 2003, kdy došlo k vyplacení. Správce daně vycházel při daňové kontrole z interní likvidační zprávy pojišťovny z prosince 2002, v níž bylo uvedeno, že škoda je kryta „allriskovým“ pojištěním. Současně však bylo ve zprávě uvedeno, že jistá společnost vyšetří příčinu pádu střešní konstrukce. Daňový subjekt neměl tuto zprávu k dispozici v době, kdy rozhodoval o účtování nákladů spojených s odstraněním následků havárie a kdy zpracovával účetní závěrku. Správce daně se neseznámil se zprávou pojišťovny z května 2003, v níž je naopak uvedeno, že pojišťovna náklady opravy za kryté pojistným nepovažuje. Daňový subjekt ukončil jednání s pojišťovnou až v listopadu 2003. Daňový subjekt nesouhlasil s rozhodnutím správce daně a podal správní žalobu ke krajskému soudu, který ji zamítl a potvrdil rozhodnutí správce daně.

NSS konstatoval, že krajský soud chybně posoudil použití dohadné položky aktivní, kterou nelze použít v případě, kdy není znám ani titul pohledávky a zda vůbec bude plnění poskytnuto. NSS navíc vycházel z interpretace obdobného problému Národní účetní radou ohledně oprávnění účtování dotace, kdy nelze

účtovat o dotaci, neexistuje-li jistota jejího poskytnutí. Na tuto interpretaci upozornil daňový subjekt ve své argumentaci. To znamená, že o dohadné položce lze taktéž účtovat, není-li pochyb o nároku na pojistné, avšak není-li známa výše plnění. Z této skutečnosti plyne, že nelze účtovat o skutečnostech, které nejsou známy k rozvahovému dni ani ke dni, kdy je účetní závěrka sestavována, což platí zvláště o nedosažených ziscích. Navíc základní zásady účtování vylučují, aby bylo účtováno o výnosu, u něhož není jisté, zda bude dosažen. V opačném případě by došlo k nadhodnocení výsledku hospodaření.

Existence pojistné smlouvy není důvodem pro účtování dohadné položky. V uvedeném případě byly ve smlouvě obsaženy výluky, z nichž dvě mohly škodní událost z okruhu pojistných událostí vyloučit. Krajský soud tak nesprávně posoudil, že k naplnění podmínek účtování očekávaného pojistného plnění na dohadné účty aktivní postačí pojistná smlouva a neodmítnutí plnění pojišťovnou. Neodmítnutí plnění však není žádným projevem vůle, o který by mohl daňový subjekt opřít postup při účtování.

K datu sestavení účetní závěrky nebyla daňovému subjektu známa první likvidační zpráva pojišťovny. Ve zprávě bylo uvedeno, že impulsem k havárii bylo provádění opravy střechy, avšak podle znalce nezaviněné a podle jeho vyjádření by se pravděpodobně střecha do deseti let zřítila. Jednání mezi pojišťovnou a daňovým subjektem o tom, zda bude škodní událost uznána za událost pojistnou, byla uzavřena až v listopadu 2003 dohodou o narovnání. Jelikož tedy daňový subjekt neměl ke dni účetní závěrky k dispozici žádný projev vůle pojišťovny, že havárii považuje za pojistnou událost, neúčtoval náhradu z pojistného plnění do roku 2002 prostřednictvím dohadné položky aktivní. Při střetu zásady časové a věcné souvislosti účtování předpokládaného pojistného plnění se zásadou účetní opatrnosti tak musela převážet zásada účetní opatrnosti.

Podle vyjádření NSS tak správce daně, následně i krajský soud, který tuto skutečnost potvrdil, pochybil, když neoprávněně zvýšil hospodářský výsledek roku 2002 daňového subjektu a doměřil daň. K účtování dohadných položek je tedy zapotřebí přistupovat individuálně a posuzovat každou situaci zvlášť.

Ing. Petra Langerová
langerova@fucik.cz

(Pokračování ze stránky 3)

Výsledkem tlaku Evropské unie, OECD nebo skupiny zemí G20 se řada ekonomik nespokojených v daňové oblasti rozhodla akceptovat standardy OECD v oblasti mezinárodní daňové spolupráce a začala uzavírat dohody o výměně informací v daňových záležitostech.

Tyto standardy zahrnují zejména dostupnost spolehlivých informací pro správce daně a pravomoc si je obstarat a neomezování výměny informací z důvodu bankovního tajemství nebo nedostatku domácího zájmu státu, který má informaci poskytnout.

Daňové subjekty, které dosud zatajují svoje příjmy, by si v této souvislosti měly uvědomit, že díky výše popsaným skutečnostem se postupně zvyšuje riziko odhalení zatajovaných příjmů, za které hrozí nejenom postih v podobě sankcí podle daňových zákonů (úrok z prodlení, penále, zvýšení daně atd.), ale též postih za krácení daně podle trestního zákona. Zároveň jim však je dána možnost, aby následným dobrovolným splněním svých daňových povinností předešli vzniku většiny těchto sankcí (zánik trestnosti díky účinné lítosti, eliminace penále v důsledku podání dodatečného přiznání), tudíž je v jejich zájmu, aby tuto možnost včas využily.

Zdroj: MF

Protokol ke smlouvě s Belgií

Dne 15. 3. 2010 byl v Bruselu podepsán Protokol ke Smlouvě mezi Českou republikou a Belgickým královstvím o zamezení dvojímú zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku. Protokol mění článek 26 „Výměna informací“ Smlouvy.

Jeho ustanovení se budou provádět ve vztahu k daňovým obdobím začínajícím 1. 1. kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém Protokol vstoupí v platnost, nebo později. V současné době probíhá standardní legislativní proces v obou státech.

Smlouva mezi Českou republikou a Saudskou Arábií

Další kolo jednání o smlouvě o zamezení dvojímú zdanění mezi ČR a Saudskou Arábií se uskutečnilo v Praze ve dnech 22. až 25. 3.

ZE SBÍRKY ZÁKONŮ

■ Částka 30, rozeslaná 31. 3. 2010

83. Zákon o státním dluhopisovém programu na úhradu části rozpočtovaného schodku státního rozpočtu ČR na rok 2010

84. Novela zákona číslo 214/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na úhradu části rozpočtovaného schodku státního rozpočtu ČR na rok 2009 a o novele rozpočtových pravidel

85. Novela zákona číslo 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu